

"La cultura popular ha estat masegada"

Des de l'any 1995 'Tarasca' és present a la programació del Canal 33. El seu responsable, Felip Soler, explica l'evolució d'un espai que ha consolidat un estil propi de fer televisió en un temps en què la lluita per l'audiència és abassegadora.

Des de fa cinc anys Felip Soler dirigeix el programa *Tarasca* del Canal 33. Cada dijous a la nit i cada dissabte al matí el programa proposa un documental d'una hora que reflecteix la diversitat cultural dels territoris d'àmbit català. "Escolta'm, paio!" és el títol del pròxim reportatge, que té de principals protagonistes els gitanos del barri de Sant Jaume de Perpinyà.

—*El programa Tarasca dedicarà un dels pròxims episodis als gitanos de Perpinyà, ens podria explicar per què?*

—Aquest documental sobre els gitanos del barri de Sant Jaume de Perpinyà forma part de la línia del programa *Tarasca*, que va néixer per posar de manifest les particularitats culturals, populars, festives de l'àmbit de la cultura catalana, siguin del Principat, de Catalunya Nord, de les Balears, de l'Alguer o de València, és a dir de tot el que és l'àmbit català. Per què els gitanos de Perpinyà? Perquè hi havia connotacions importants. D'una part, són fidels a la llengua, i això és important, i fins i tot a Catalunya Nord no deixa de ser significatiu. Després, és una comunitat específica, és a dir dintre el barri de Sant Jaume de Perpinyà és una comunitat molt unida, molt solidària. També per la rica tradició musical que hi ha al barri, que és un altre punt important a posar de manifest. I després hi ha la connotació dels problemes i no-problemes que pot tenir en aquest moment el gitano actual.

—*Aquest reportatge té la particularitat d'haver estat rodat per una productora de Perpinyà que té, a més a més, l'estudi al barri de Sant Jaume...*

—Amb el Thierry Masdeu, a part una relació professional, també hi tenim una relació de companys. És fantàstic de poder treballar així. Ara, jo crec que aquest documental no hauria estat possible sense ell, que efectivament viu i treballa al barri de Sant Jaume. Coneix els gitanos des de petit i, si li han obert la porta, que potser també ens haurien obert a nosaltres, sobretot li han obert el cor, i això és impagable, és increïble, en definitiva.

—*Potser és per això que aquest documental es diferencia una mica dels altres, tant per la forma com potser pel fons?*

—Jo diria que *Tarasca* té un estil molt definit. Però passa que dintre aquest estil hi ha models diferents. Quan veu un *Tarasca*, la gent el sap reconèixer; diu: "He vist un programa que deu ser teu, perquè té aquest segell". A vegades s'equivoquen, perquè també hem innovat en enquadraments, hi hem fet innovacions d'imatges. Ara, en el cas del reportatge sobre els gitanos de Perpinyà, és un tipus de documental que fem poc, en el sentit que, si ens agrada de deixar parlar la gent, procurem que parli poc i, en aquest cas, la decisió era que parlessin molt. Sempre és interessant que parli la gent, però en aquest cas era més interessant encara, perquè sovint els gitanos no han tingut la paraula. Per tant, que parlin ells, que s'expliquin ells, sobretot per evitar, en aquest cas, que hi hagi malentesos. No ho voldríem, perquè hi hem tingut una relació fantàstica.

—*Des que ha començat, el programa Tarasca ha evolucionat molt, quant a concepció?*

—El programa *Tarasca*, va començar l'any 1995 una mica per casualitat. La intenció era de recollir les festes i sobretot la història d'aquestes festes, per què neixen les festes. Això demana, d'entrada, una feina de tipus antropològic. Però, de l'antropologia, nosaltres passem a l'antropologia cultural, hi afegim la història, hi afegim l'actualitat..., en fi, que el programa *Tarasca* de seguida es configura amb una sèrie de nivells força interessant. El primer any vam recollir moltes festes, la història d'aquestes festes, la història dels pobles que fan aquestes festes, i això ens donava un monogràfic en el qual tan important era el moment de la festa com el concepte antropològic d'on neix, la història de la contrada on passa, la història cultural, social, política, econòmica i de tot ordre, i així és com aquest programa es configura, en definitiva. És clar, avui, després de cinc anys, ja tenim fets cent vint documentals d'una hora. N'hem fets des d'aquí al nord d'Àfrica; ens interessa molt tot el que és mediterrani, per més que hi busquem la relació específica amb la cultura catalana.

—*Per això no feu tants temes sobre festes populars?*

—*Tarasca* encara fa temes festius, de tant en tant hi tornem. Des del principi hem intentat de fer cultura popular. Què és la cultura popular? A part de trobar-se tancada en un silenci, que bé s'ha de trencar, perquè ha

estat molt masegada pels mitjans de comunicació, no era moderna per la gent. Avui és més moda que mai, només cal veure una festa popular, què representa d'implicació, de participació de la gent, i això ha anat canviant, però durant uns quants anys es mirava com..., allò de la gent que feia culleres de fusta, no?

Per mi i per la gent del programa, la cultura popular és un poc tot allò que la gent fa, diu i pensa, és a dir no és el folclore, no és únicament el fet de ballar una sardana, o de ballar una dansa bretona, una dansa occitana o una dansa francesa o espanyola, sinó tot allò que es fa, es diu i es pensa. Per tant vol dir que les memòries o les vivències d'un pescador són tan importants com el fet de la pesca o com el fet de la festa que fa aquest senyor amb els altres pescadors, i això és el que *Tarasca* prova d'agafar, és a dir tots els aspectes culturals. Això ens ha donat peu a fer petites sèries. Tenim vuit documentals sobre el modernisme, cosa que mai no s'havia pogut fer, tenim quinze documentals sobre les Illes Balears, actualment ja en tenim set o vuit sobre Catalunya Nord, cosa que mai no s'havia pogut fer. No és una cosa ordenada, però va funcionant. I ara preparem més documents sobre Catalunya Nord. El següent és sobre els maquis, volem treballar sobre el Portús, el fet fronterer. De temes, no ens en manquen pas. *Tarasca*, si treballa tots aquests aspectes, no s'acabarà mai. Algun dia l'acabarà la televisió, però per manca de temes no s'acabaria mai.

—*Estèticament el programa també ha evolucionat, oi?*

—Nosaltres amb *Tarasca* vam innovar. De primer vam començar a treballar amb càmeres digitals, també vam començar a treballar el format 16/9, que no hem abandonat; la majoria dels programes són en 16/9. *Tarasca* sempre s'ha assenyalat per una fotografia i una imatge molt acurada i treballada, perquè això podíem fer-ho; és a dir, a vegades no pots tenir un equip de redactors o un equip de guionistes, però sí que pots treballar molt la imatge. I això, des del començament ho hem fet. El que diria és que hem millorat aquest últim any. Hi ha hagut evolucions dintre el programa, però jo diria que allò que més hem millorat ha estat la narrativa filmica. L'hem intensificada

i *Tarasca* s'ha convertit en un programa molt més fílmic. *Tarasca* continua essent un documental de televisió, però té un estructura, un pes específic interessant.

—*Però que no és la mateixa, l'audiència?*

—Si parlem d'audiència, jo m'hauria de sentir frustrat, però no m'hi sento. És a dir, treballar per un canal cultural reconegut no em frustra gens. En tot cas, m'hauria de frustrar el país que té aquest canal i que no se'l mira mai, però no pas el canal. Televisió de Catalunya ha fet aquesta aposta de tenir un canal cultural correcte i concret. Des d'aquest punt de vista, m'encanta de treballar-hi. Pel que fa els horaris, el Canal 33 va apostar per una nit de documentals. L'espectador, de primer té *Talassa*, després *60 Minuts*, després *Tarasca* i després el segle XX. Té sis hores de documentals, tots més o menys interessants. Això, crec que poques televisions ho ofereixen, deixant a part les cadenes específiques, com Arte, o les del cable i del satèl·lit; però cadenes obertes i hertzianes, poques tenen això. Em sembla que és una aposta molt interessant.

Pere Codonyan

"De temes, no ens en manquen pas. 'Tarasca', si treballa tots aquests aspectes, no s'acabarà mai teòricament. Algun dia l'acabarà la televisió, però per manca de temes no s'acabarà mai."

SALA *el* HORTA Promoció als lectors d'EL TEMPS

Circosi. Una punyetera del trapezi
de Nas Teatre

Presentant aquest anunci obtindràs dues entrades per a les funcions del dissabte 28 d'octubre, a les 22.30 hores, i diumenge 29 d'octubre, a les 19 hores.

Per aconseguir les entrades cal telefonar al 96 375 96 43 abans del 26 d'octubre. Les entrades són limitades.